

GENEL BİLGİ

Resmi adı:	Mısır Arap Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Devlet Başkanı	-Boş-
Başbakan	Essam Şeref (4 Mart 2011'den beri)
Yüzölçümü	1.001.450 km ²
Nüfusu	82.079.636 (Temmuz 2011 tahmini)
Okuma yazma oranı	%57,7
İklim	Çöl iklimi; sıcak, kuru yazlar, ılık kışlar
Konuşulan Diller	Arapça (resmi) ve İngilizce
Başlıca Şehirler	Kahire (başkent), İskenderiye, Aswan, Asyut, Giza, İsmailiya, Port Said.
Para Birimi	Mısır poundu (EGP)
Zaman Dilimi	Türkiye saati ile aynı

2011'de 30 yıllık Hüsnü Mübarek yönetimi sona ermiş olup Mübarek yoğun kitle gösterileri sonucunda görevinden istifa etmek zorunda kalmıştır. Mübarek'in istifasından sonra Mısır ordusu ülkede siyasi iktidarın önemli bir kısmını elinde tutmaktadır. Başkan Yardımcısı Ömer Süleyman, önemli bir güç elde ederek Mübarek'in istifasından hemen önce ülkenin ilk başkan yardımcısı olmuştur. Ayrıca silahlı kuvvetlerin başında bulunan Mohammed Tantawi de Mübarek sonrası yönetimde önemli bir güce sahiptir.

Mart 2011'de gerçekleşen referandumda seçmenlerin %77'si başkanlık görev süresinde sınırlama, başkanın bir vekil ataması zorunluluğu gibi anayasa değişikliklerini desteklemiş olmakla birlikte söz konusu değişikliklere yönelik önemli bir muhalefet de mevcuttur.

Yine Mart ayında eski Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Mohammed El Baradei bu yıl sonunda gerçekleşecek başkanlık seçimlerinde aday olacağını açıklarken Başbakan Ahmet Şerif protestolar sonucu görevinden istifa etmiş yerine Essam Şeref geçmiştir.

Nisan ayında geçici askeri yönetim, Mübarek dönemi devlet yöneticilerinin çoğunu değiştireceğini açıklamış, eski Başkan Mübarek yolsuzluk iddiaları ve protestocuların öldürülmesi konularında sorgulanmak üzere başsavcı tarafından mahkemeye çağırılmıştır.

Nisan 2011'de göstericilerle askerler arasında Tahrir meydanında olaylar çıkmış olup göstericiler esas olarak Mübarek'in yolsuzluktan yargılanmasını talep etmektedir.

EKONOMİYE GENEL BAKIŞ

TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER

	2006	2007	2008	2009	2010*	2011*
GSYİH (milyar \$)	107,9	129,8	159,3	190,0	217,2	233,1
GSYİH (büyüme, %)	6,8	7,1	7,2	4,7	5,1	3,5
Enflasyon (TUF, ort.%)	7,7	9,5	18,3	11,8	11,1	14,7
İhracat (milyar \$)	20,5	24,5	29,8	25,0	23,7	22,4
İthalat (milyar \$)	33,1	44,9	56,6	47,6	47,7	50,7
Döviz Kuru (ort., EGP:\$)	5,73	5,63	5,43	5,55	5,50	6,1
Döviz Rezervleri (altın hariç milyon \$)	25,581	31,374	33.849	34,993	36.381	33.768
Dış Borçlar (milyar \$)	28,7	30,4	30,5	28,4	30,8	30,5

Kaynak: EIU

*Tahmini

Kuzey Afrika'nın en büyük, Afrika'nın ise Güney Afrika Cumhuriyeti'nden sonra en büyük ikinci ekonomisi olan Mısır, sanayileşme sürecine girmiş olmakla birlikte tarım hala GSYİH (%13) içinde önemli bir yere sahiptir. Nüfusun % 28'i halen tarım sektöründe çalışmaktadır. GSYİH'nin yarısından fazlası hizmetler, turizm ve Süveyş Kanalından elde edilen gelirlerden oluşmaktadır. Kamu sektörünün GSYİH'ya katkısı ise üçte bir oranındadır.

Doğalgaz ve petrol üretiminin yanısıra (GSYİH'nin % 14'i), petrol işleme dahil sanayi sektörü (GSYİH'nin % 17'si) ülkenin önemli ihracat girdisini oluşturmaktadır. Petrol arıtma, çimento, çelik, kimyasallar ve ilaç sektörleri en önemli sanayi alt sektörleridir.

2011 yılı başlarında yaşanan siyasi kargaşa, Mısır ekonomisini olumsuz etkilemiş olup Nisan 2011'de Finans Bakanı Samir Radwan tarafından 2011 yılı büyüme beklentisi %2,5 olarak açıklanmıştır. EIU tahimini %2,5 dolayındadır. Gıda fiyatlarının artmaya devam etmesiyle birlikte Mart 2011'de yıllık enflasyon tahmini %14,7 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca işsizlik oranı son aylarda %9'u geçmiş olup ISA (International Strategic Analysis) raporuna göre önümüzdeki dönemde artmaya devam etmesi beklenmektedir.

SEKTÖRLER

✓ **Tarım**

Tarım sektörünün GSYİH'daki ve istihdamdaki payı giderek azalmaktadır. Fakat yine de sektör ülkedeki en fazla istihdama sahiptir. Tarımsal üretimin büyük bölümü, pamuk, keten, çiçek, pirinç, mısır, sebze, narenciye ve buğdaydan oluşmaktadır. Mısır çok önemli bir pamuk üreticisidir ve ihracatçısıdır. Fakat pamuk üretim ve ihracatı son yıllarda istikrarsız devlet politikaları ve katı ihracat fiyatlandırması nedenleriyle düşmektedir.

Mısır önemli bir tarım ve gıda ürünleri ithalatçısıdır. Akdeniz bölgesinde bulunan 5. en büyük sebze ve meyve ithalatçısı konumundadır. Buğdayın yanısıra tarımsal ürün ithalatında mısır, et, balık, süt tozu, tereyağı, peynir, elma, konserve meyve ve sebze en başta gelen ürünlerdir.

1994 yılında gübre, tohum ve ilaçlama için verilen tüm devlet desteği kaldırılmıştır. Bunun sonucunda varılan nokta etkileyicidir çünkü hem buğday hem de pirinç üretimi rekor seviyelere ulaşmış ve Mısır, pekçok önemli üründe kendi kendine yetebilen bir hale gelmiştir.

Üretilen tarım ürünlerinin % 95'i ülke içinde tüketilmektedir. Nüfus artış hızı da Mısır'ın dünyadaki en önemli tarım ürünleri ithalatçısı olarak kalacağını göstermektedir.

✓ **İmalat**

Petrol işleme sektörü de dahil olmak üzere Mısır'ın imalat sanayii GSYİH'nın % 17'sini oluşturmaktadır. Gıda üretimi ve tekstil bu sektörün çok büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Diğer önemli alt sektörler, mobilya, seramik, ilaç, metalurji, çimento ve gübre olarak sıralanabilir. Ayrıca doğalgaz üretiminin artması ile birlikte hükümet, 2003 yılı başında petrokimya sektörünü geliştirmek için bir plan uygulamaya koymuştur.

1990'ların başından bu yana özelleştirme ve serbestleşme politikaları doğrultusunda üretimde kamu sektörünün ağırlığı azalmış; özel sektörün ağırlığı ise artarak % 85'e ulaşmıştır. Özel sektör kurumları çok büyük bir oranda (% 90) 15 ya da daha az çalışan barındıran küçük kuruluşlardır.

✓ **Turizm**

GSYİH'nın % 10'unu oluşturan turizm, ülkenin en önemli döviz kaynağıdır (% 23.4). Sektör, doğrudan ya da dolaylı olarak 2.2 milyon kişinin (toplam istihdamın % 12.6'sını) istihdam edilmesini sağlamaktadır. Tarih turizminin yanısıra sahil turizmi gelişme kaydetmektedir. Bu nedenle Sina Yarımadası ve Kızıldeniz kıyılarında otel inşaatları devam etmektedir. Artan turizm gelirleri sebebiyle, turizm alt yapısını

güçlendirme kararı alan Mısır hükümeti bu kapsamda 2015 yılına kadar 150 bin olan otel oda sayısını 2 katına çıkarmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda 1.2 milyon kişinin istihdamını sağlayacak yeni iş imkanları ortaya çıkmaktadır.

Mısır'ın Türkiye ve Yunanistan gibi diğer Akdeniz ülkelerine karşı bir fiyat esnekliği bulunmaktadır. Ayrıca tarih turizminin çok gelişmiş olması nedeniyle turizm sektörü mevsimlik düşüşlerden etkilenmemektedir. Son yıllarda Mısır'ın geleneksel deniz ve tarih turizminin dışında Nil kıyısında da golf, sağlık ve dini turizm gibi alternatif turizm tipleri de gelişme göstermektedir.

✓ **İnşaat**

1980'lerden bu yana Mısır'ın aldığı oldukça büyük dış yardımlar sonucu inşaat sektörü yıllık % 20'lik bir büyüme göstermiştir. 1999 yılındaki ekonomik duraklama bu sektörü de etkilemiş ve 1999, 2000, 2001 yıllarında sektör ortalama % 2'lik bir büyüme kaydedebilmiştir. Sektörün GSYİH içindeki payı %4,4 olup, 2009 yılında bir önceki yıla göre %16'lık bir artış kaydetmiştir.

Ülke içinde inşaat sektörünün ivme kazanmasına neden olan büyük projeler, Kahire Atık Su Projesi ve Güney Vadisi Kalkınma Projesi kapsamında çok sayıda konut inşasıdır. Son dönemde sektördeki önemli gelişmeler arasında Elektrik Bakanlığı tarafından Beheira elektrik santrali için açılan uluslararası ihale, Dünya Bankası tarafından Kahire uluslararası havalimanının ikinci terminalinin genişletilmesi için onaylanan 280 milyon dolarlık kredi ile hükümetin Ain Sokhna'da bir buharlı elektrik santrali inşası için Arak Ekonomik Kalkınması için Kuveyt Fonu'ndan alınan 100 milyon dolarlık kredi sayılabilir.

Mısır müteahhitlik sektörü konut ve şehir planlaması konusunda uzmanlaşmış birkaç firmanın elinde bulunmaktadır. Sektörün önemli oyuncularını, Arab Contractors Group, Orascom, Holding For Buildig and Construction, Egyptian Contracting ve Industrial and Engineering Projects, Nasr General, SIAC, SOC Egypt D'Enterprise, Dorra Group, Giza General, Alexandria Constriction, Samcrete ve Regwa firmalarıdır.

✓ **Enerji**

Petrol ve doğalgaz sektörü GSYİH'nin % 9'unu ve ihracatın da 1/3'ünü oluşturmaktadır. Mısır'daki ham petrol rezervleri 4.4 milyar varildir. Her iki sektör de yabancı sermayenin yoğunlaştığı sektörlerdir. Petrol üretimi ve ihracatı Mısır ekonomisinin temel taşı oluşturmakta, petrol üretiminin büyük bölümü Süveyş kanalı, Nil deltası, ve Batı Çölünde yapılmaktadır. BP, British Gas, ENI, Shell, Apache ve Dana gibi dünyanın önde gelen petrol şirketlerinin Mısır'da faaliyetleri bulunmaktadır. Fakat, doğalgaz rezervlerinin tersine, petrol rezervleri ve petrol üretimi giderek azalmaktadır. Petrol üretimi yıllar itibarıyla düşüş göstermektedir. Petrol üretimi 1996 yılında günlük 920.000 varilden 2009 yılında günde ortalama 680.500 varile düşmüştür. Hem rezervlerin azalması hem de iç piyasadaki tüketim artışına bağlı olarak ülkenin en önemli ihracat kalemi olan petrol ihracatı azalmıştır. Önümüzdeki yıllarda petrolün Mısır ihracatındaki öneminin azalması ve önümüzdeki 10 yıl içinde Mısır'ın petrol ithalatçısı konumuna gelmesi beklenmektedir.

Doğalgaz rezervleri yeni bulunan kaynaklarla gün geçtikçe zenginleşmekte (yılıda ortalama % 10 artış kaydetmektedir) ve doğalgaz üretimi 2009 yılı itibarıyla 62,7 milyar m³ gibi yüksek seviyelerde seyretmektedir. Mısır, dünya genelinde doğalgaz üretiminde 14. sırada yer almaktadır. Ülkenin şu andaki doğalgaz rezervinin 1,6 trilyon m³ olduğu bilinmektedir. Bu büyük potansiyel, ülkenin doğalgazını ihraç etmek için yeni pazarlar aramasına neden olmuştur. Ayrıca bu durum, ülkenin

düşmekte olan petrol ihracatı nedeniyle gelecekte oluşabilecek cari açığı kapatmak için de ayrı bir önem arz etmektedir.

Gelecek 57 yıl içinde gaz rezervinin tükeneceğini ön gören uzmanlar alternatif enerji kaynaklarına yönelmiştir. Bu kaynakların başında rüzgar enerjisi gelmektedir. Mısır Dünya'da rüzgar hızı bakımından ilk sırada ki ülkeler arasında yer almaktadır. Hükümet 2020 yılına kadar yenilenebilir enerji kaynaklarını %20 oranında artırmayı hedeflemektedir. Bunların dışında enerji etkililiği, su teknolojileri, atık yönetimi diğer önemli pazar alanları olarak göze çarpmaktadır.

2001 yılı başında Mısır, Lübnan ve Suriye Hükümetleri, Mısır ve Suriye doğalgazını pazara sunmak üzere 1 milyar dolar değerinde ve 1200 km'lik "Arap Boru Hattı" kurulması yönünde anlaşmaya varmışlardır. Söz konusu boru hattının Mısır ve Ürdün arasındaki bölümü faaliyete geçmiştir. Ürdün sınırı ve Suriye'nin Humus şehri arasında 314 km'lik boru hattı da tamamlanmış bulunmaktadır. Humus'dan Türkiye'ye kadar olan 230 km.lik kısımda ise çalışma hala devam etmektedir. Arap Doğalgaz Boru Hattı, hem Mısır doğalgazını Türkiye'ye taşıyacak hem de Azerbaycan-İran-Orta Asya'dan gelecek hatla birleşerek Türkiye üzerinden bölgesel bir hat Avrupa'ya uzanmış olacaktır.

YATIRIM ORTAMI

Temmuz 2004'te pekçok bakanlığın yabancı yatırımla ilgili bölümlerini koordine etmek ve uyumsuzlukları çözümlenmek üzere yeni bir Yatırım Bakanlığı kurulmuştur. GAFI (Genel Yatırım İdaresi) ise yabancı yatırımları düzenlemek, teşvik etmek ve yatırımcılara yardımcı olmak üzere kurulmuş bir devlet kuruluşudur. GAFI'nin, içinde bulunduğu geleneksel "düzenleyici" rolünden daha etkin bir biçimde çalışan bir yatırım ajansına ve bir "one stop shop" haline dönüştürülmesi amaçlanmıştır.

Mısır'daki yatırım ortamı 1997 yılında yürürlüğe giren Yatırım Teşvikleri Kanunu ve 1998 yılında yürürlüğe giren Şirketler Kanunu tarafından düzenlenmektedir. Bu kanunlar çerçevesinde yatırım yapan yatırımcılara % 100 mülkiyet hakkı tanınmıştır. 1997 tarihli Yatırım Teşvikleri Kanunu çöl bölgelerini tarıma elverişli alana dönüştürme, balıkçılık, kümes hayvancılığı ve genel olarak hayvancılık, sanayi ve madencilik, turizm, deniz taşımacılığı, tarım ürünlerinin ve işlenmiş gıdaların dondurularak taşınması, hava taşımacılığı, konut, petrol üretimi, hastane ve sağlık sektörü, su pompalama istasyonları, bilgisayar yazılımı, finansal kiralama gibi sektörleri yatırımda öncelikli sektörler olarak belirlemiştir. Aynı kanun Mısır'daki tüm yatırımları millileştirme ve kamulaştırmaya karşı garanti altına almıştır.

2010 yılı itibariyle ülkeye 6,8 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım girişi gerçekleşmiş olup halihazırda ülkedeki yabancı sermayenin önemli bölümü petrol ve doğalgaz sektöründe yoğunlaşmaktadır. Yabancı sermayenin ülkelere göre dağılımında ABD birinci İngiltere ise ikinci sırada yer almaktadır. Belçika, Birleşik Arap Emirlikleri, Ürdün, Fransa önemli yabancı yatırımcılar arasında yer almaktadır.

Serbest Bölgeler

Serbest bölgelerde üretim yapan firmaların üretimlerinin %50'sini ihraç etme zorunlulukları bulunmaktadır. Fakat burada yapılan üretimlerin bir bölümü sektöre bağlı olarak iç pazarda da satışa sunulabilmektedir. Bu bölgelerde üretim yapan firmalar ömür boyu gümrük vergisi de dahil olmak üzere tüm vergilerden ve ihracat/ithalatla ilgili tüm regülasyonlardan muaf olmaktadır. Bir başka deyişle, bu

bölgeler ülkenin genel gümrük, ithalat ve vergi rejiminin dışında kaldıklarından firmalar buralarda yaptıkları işlemlerde çok daha fazla özgürlüğe sahiptirler. Üretim için gereken tüm makineler ve taşımacılık için gereken araçlar her türlü vergiden muaf olarak getirilebilmektedir. Burada kurulacak işyerleri için tüm lisans işlemleri GAFİ tarafından yürütülmektedir. Bu bölgelerde üretimin maliyeti oldukça düşüktür. Elektriğin kilowat saati 3 sent, suyun metreküpü ise 15-18 sent arasındadır. Endüstri projeleri için yıllık kira bedelleri metrekaresi 3.5 dolar; diğer projeler içinse 7 dolardır.

Ülkede iki tip serbest bölge vardır: Özel Serbest Bölgeler ve Kamu Serbest Bölgeleri. Özel Serbest Bölgeler, Kamu Serbest Bölgelerinde yeterli altyapı olmaması ya da projenin çevreyi kirletme riski olması nedeniyle özel projeler için kullanılan serbest bölgelerdir. Bu bölgelerde yatırımcı serbest bölgenin yerini kendisi seçebilir. Bu bölgelerdeki projeler de kamu serbest bölgelerinin sağladığı avantajlardan ve teşviklerden faydalanabilir.

Ülkede 11 tane Kamu Serbest Bölgesi bulunmaktadır: İskenderiye, Damietta, Ismailia, Media Production City, Nasr City, Port Said, Port Tawfik and Abaddia (Suez), East of Port Said, Badr, Shubin El-koum, Keft.

Özel Ekonomik Bölgeler

Ayrıca hükümet, ülkeye yabancı sermayeyi çekmek üzere bürokratik işlemlerin olmadığı Çin Modeli Özel Ekonomik Bölgeler kurulmasına karar vermiştir. Kurulan her bölge bağımsız olup, kendi kurallarını belirleme hakkına sahiptir. Amaç, bağımsız kurulan bölgeler arasında rekabet yaratarak yatırım ortamını iyileştirmektir. Ancak gümrük ve vergi işlemleri için Maliye Bakanlığı; yatırım izni için ise Adalet Bakanlığı'nın onayı gerekmektedir. Burada üretim yapan şirketler ihracat yaparken ürünlerini Mısır menşeli olarak gösterebilmektedir. Bu bölgelerdeki tüm üretim faaliyetlerinden %10 kurumlar vergisi alınmaktadır. Söz konusu ekonomik bölgelerin biri Kuzeybatı Süveyş Körfezi, diğeri ise East Port Said'de kurulmuştur.

Nitelikli Sanayi Bölgeleri (NSB)

2004 yılında Mısır ve ABD hükümetleri arasında imzalanan protokol uyarınca Nitelikli Sanayi Bölgelerinde üretim yapan firmaların ürettikleri malı ABD'ne gümrük vergisi olmaksızın sokmalarına izin verilmektedir. Anlaşmaya göre burada üretilen mallar en az % 10,5 oranında İsrail girdisi kullanılarak üretilmelidir. NSB'yi Büyük Kahire, 15 Mayıs(Halwen), Güney Giza, Shobra El-Khema, El- Amria (Bourg El-Arab), İskenderiye ve Port Said'de bulunmaktadır. Bu bölgelere yatırım yapmanın sağladığı en büyük avantaj, ABD gibi dünyanın en büyük tüketici pazarına sahip olan bir ülkeye kotasız ve gümrüksüz mal sokabilme serbestisi sağlamasıdır. Özellikle tekstil, hazır giyim, deri, yiyecek-içecek ve cam eşya alanlarında faaliyet gösteren Türk firmaları için NSB'ler avantajlı yatırım alanlarıdır.

DIŞ TİCARET

Mısır'ın Dış Ticareti (milyar dolar)

	2006	2007	2008	2009	2010*	2011*
İhracat (milyar \$)	20,5	24,5	29,8	25,0	23,7	22,4
İthalat (milyar \$)	33,1	44,9	56,6	47,6	47,7	50,7

Kaynak: EIU

*Tahmini

Mısır'ın 2003 yılında yaklaşık 9 milyar dolar olan ihracatının 2010 yılı itibariyle yaklaşık 23 milyar dolara yükseldiği tahmin edilmektedir. Mısır'ın ihracatındaki bu önemli artış esas olarak petrol ve doğalgaz ihracatındaki artışa dayanmaktadır.

Petrol ürünleri dışında Mısır'ın başlıca ihraç malları, pamuk, tekstil ve konfeksiyon, metal ürünleri ve kimyasallardır.

2010 yılı itibariyle 47,7 milyar dolar ithalat gerçekleştirdiği tahmin edilen Mısır'ın ithal ettiği ürünler çok çeşitli olup makine ve teçhizat, demir-çelik, gıda, kimyasallar, kereste ürünleri ve yakıtlar başlıca ithalat kalemleridir.

Mısır'a en çok ihracat potansiyeli taşıyan ürünler, otel ve restoran ekipmanları, eğitim ürünleri ve ekipmanları, telekomünikasyon ekipmanları, medikal ekipmanlar, paketleme ekipmanları, gıda işleme ekipmanları, tarımsal ekipmanlar ve otomotiv yedek parça olarak sıralanabilir.

Mısır'ın Serbest Ticaret Anlaşmaları

Mısır'ın çevresinde bulunan ülkeler veya ülke grupları ile tercihli ticaret anlaşmaları yaparak ekonomik bütünleşme çabası içinde olduğu gözlenmektedir.

Bu kapsamda, Mısır; Irak, Libya, Suriye, Lübnan, Ürdün ve Fas ile tercihli ticaret anlaşmaları imzalamıştır. Ayrıca Mısır 1998 yılının Mayıs ayında Doğu ve Güney Afrika Ülkeleri Ortak Pazar Anlaşması'na (COMESA) üye olmuştur. COMESA Anlaşması Afrika Ekonomik Topluluğuna giden yolda bir aşama olarak kabul edilmektedir.

Diğer taraftan, Mısır'ın da aralarında bulunduğu Arap ülkeleri arası serbest ticaret alanı oluşturulmasına yönelik GAFTA (Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı Anlaşması) 01.01.2005 tarihinde %100 gümrük indirimi ile uygulamaya geçmiştir. GAFTA üyeler arası ticarete tarifelerin yanı sıra, eş etkili vergiler ve tarife dışı engellerin de kaldırılmasını öngörmektedir.

AB ile Mısır arasında STA oluşturulmasını da kapsayan Ortaklık Anlaşması görüşmeleri 1995 yılında başlamış ve ancak dört buçuk yıl sonra sonuçlandırılabilmiştir. Müzakereler 1999 yılının Haziran ayında tamamlanmış ve 25 Haziran 2001 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşmanın ticari hükümleri 01.01.2004 tarihinde yürürlüğe girmiş, Anlaşmanın tamamı ise 01.06.2004 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur. Söz konusu anlaşma, anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren Mısır sanayi ürünlerinin AB pazarlarına serbest, AB sanayi ürünlerinin ise 12 yıllık bir süreç içinde kademeli gümrük indirimi ile Mısır'a girmesini öngörmektedir. Tarım ürünlerinde ise hurma, mango, soğan, patates, narenciye'nin %40-80 oranında tavizli olarak AB pazarlarına girmesi öngörülmektedir.

2004 yılının Aralık ayında Mısır, ABD ve İsrail arasında Nitelikli Sanayi Bölgesi oluşturulmasına yönelik protokol imzalanmıştır. Bu Protokole göre Mısır'da Kahire, Port Said ve İskenderiye'de 7 bölge NSB kapsamına alınmıştır. Söz konusu bölgelerde üretilen ürün maliyetlerinde yerli girdinin %35 ve İsrail'den alınacak girdinin %10,5 oranında olması halinde, bu ürünlerin ABD'ye gümrüksüz olarak ihraç edilmesi olanağı getirilmiştir. NSB projesi hızlı bir ilerleme göstermiş olup bugün itibariyle 15 bölgeye ulaşmıştır.

Türkiye ile Mısır arasında da 27 Aralık 2005 tarihinde Kahire'de Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştır. Anlaşma Mart 2007'de yürürlüğe girmiştir.

TÜRKİYE-MISIR EKONOMİK İLİŞKİLERİ

İKİ ÜLKE ARASINDA İMZALANAN ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

ANLAŞMANIN ADI	İMZA TARİHİ	RESMİ G. TARİHİ
Denizcilik Anlaşması	14.02.1988	17.12.1988
Hava Taşımacılığı Anlaşması	12.01.1993	18.10.1995
Kara Ulaştırması Anlaşması	07.11.1994	-
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	26.12.1993	30.12.1996
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması	18.07.1994	28.09.1994
Ticaret Anlaşması	04.10.1996	07.01.1997
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	04.10.1996	31.07.2002
Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme	04.10.1996	-
KEK VI. Dönem Protokolü	04.10.1996	07.01.1997
Türkiye-Mısır Serbest Ticaret Anlaşması	27.12.2005	30.01.2007- Mükerrer

TİCARİ İLİŞKİLER (bin \$)

YILLAR	İHRACATIMIZ	İTHALATIMIZ	DENGE	HACİM
1998	474.229	392.959	81.270	867.188
1999	467.413	108.977	358.436	576.390
2000	375.707	140.720	234.987	516.427
2001	421.469	91.720	329.749	513.189
2002	326.389	118.173	208.216	444.562
2003	345.779	189.397	156.382	535.176
2004	473.145	255.242	217.903	728.387
2005	687.299	267.246	420.053	954.545
2006	709.353	386.655	322.698	1.096.008
2007	902.702	679.932	222.770	1.582.634
2008	1.426.450	942.817	483.633	2.369.266
2009	2.599.030	641.551	1.957.479	3.240.581
2010	2.261.286	926.280	1.335.006	3.187.566
2010 (Ocak-Mart)	619.038	218.235	400.802	837.273
2011 (Ocak-Mart)	496.522	282.656	213.866	779.178

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, 2002 yılına kadar dalgalı bir seyir izleyen iki ülke arasındaki ticaret hacmi, 2002 yılından beri sürekli artış eğiliminde olup 2009 yılı itibarıyla 3 milyar dolar düzeyini aşmıştır. Mısır'ın 2010 yılı itibarıyla toplam ihracatımızdaki payı %1,9 olurken en fazla ihracat yaptığımız ülkeler arasında ise 13. sırada yer almaktadır.

Fasıl Bazında Başlıca İhracatımız (dolar)

	2009	2010
Demir ve çelik	1.266.077.972	546.606.534
Mineral yakıtlar,mineral yağlar ve müstahsalları, mumlar	182.422.720	253.600.331
Kazan:makine ve cihazlar, aletler, parçaları	147.384.598	152.690.685
Motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer	70.131.333	112.981.461
Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento	91.659.927	109.423.737
Demir veya çelikten eşya	78.329.742	103.189.795
Plastik ve plastikten mamul eşya	70.117.570	77.911.494
Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları	55.735.521	70.374.968
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	44.694.765	67.139.962
Sentetik ve suni devamsız lifler	50.070.060	54.487.770
DİĞER ÜRÜNLER	54.240.6123	712.345.757
TOPLAM	2.599.030.331	2.260.752.494

Fasıl Bazında Başlıca İthalatımız (dolar)

	2009	2010
İnorganik kimyasal müstahsallar,organik,inorganik bileşikler	65139960	115.897.383
Pamuk,pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	50708456	95.559.310
Plastik ve plastikten mamul eşya	60381069	87.795.990
Gübreler	55664325	78.734.878
Demir ve çelik	97693683	67.828.785
Muhtelif kimyasal maddeler	27994874	56.791.317
Dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler	31904023	55.444.517
Sentetik ve suni devamsız lifler	29553838	50.725.812
Mineral yakıtlar,mineral yağlar ve müstahsalları,mumlar	28451674	50.074.115
Hububat	43698063	35.823.606
DİĞER ÜRÜNLER	150.361.826	231.800.608
TOPLAM	641.551.791	926.476.321

Mısır'a ihracatımızda demir-çelik, taş kömürü katranı ve ham petrolden ürünler (akaryakıt), makine ve cihazlar, motorlu taşıtlar; Mısır'dan ithalatımızda ise inorganik kimyasallar, tekstil elyafı ve mamulleri öne çıkan ürün gruplarıdır.

İkili ticaret içerisindeki kilit ürünler Türkiye'nin Mısır'a en çok ihraç ettiği ürünler olan demir-çelik çubuklar ve petrol ve bitümenli minerallerden üretilen yağlar ile Mısır'ın

Türkiye'ye ana ihraç sektörü olan tekstil içerisindeki en büyük paya sahip pamuk ipliğidir.

Türkiye-Mısır Serbest Ticaret Anlaşması

Türkiye-Mısır Serbest Ticaret Anlaşması Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet Sezer'in Mısır'a gerçekleştirdiği ziyaret esnasında Devlet Bakanı Sayın Kürşad Tüzmen ile Mısır Dış Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Rachid Mohamed Rachid tarafından 27 Aralık 2005 tarihinde Kahire'de imzalanmış ve 1 Mart 2007 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Türkiye-Mısır Serbest Ticaret Anlaşması sanayi ürünlerindeki gümrük vergileri, miktar kısıtlamaları ile eş etkili vergi ve önlemlerin kaldırılması; tarım ürünlerinde taviz değişimi ile hayvan ve bitki sağlığı önlemleri; hizmetler, yatırımlar ve genel hükümler alanlarında düzenlemeler içermektedir.

Türkiye, Mısır menşeli tüm sanayi ürünlerinin Türkiye'ye ithalatında uygulanan gümrük vergilerini STA'nın yürürlüğe girişiyle birlikte sıfırlamıştır. Mısır Tarafı ise, ülkemiz menşeli sanayi ürünlerinin Mısır'a ithalatında uygulanacak rejim için hem indirim takvimi hem de ürün içeriği bakımından AB-Mısır Ortaklık Anlaşması ile birebir paralellik arz eden bir teklif getirmiştir. Ancak, AB ile Mısır arasındaki anlaşmanın ticari hükümlerinin 1 Ocak 2004 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş olduğu ve Türkiye-Mısır STA'sının onay sürecinin zaman alacağı dikkate alınarak, Mısır'ın sanayi ürünlerinde ülkemize karşı uygulamayı öngördüğü indirim takvimleri AB listelerine kıyasla tüm listeler bakımından birer yıl kısaltılmıştır.

Bu çerçevede, ülkemiz menşeli tüm sanayi ürünleri Mısır'a ithalatta aşamalı gümrük vergisi indirimine tabii tutulmuş olup, farklı indirim takvimlerine sahip 4 liste bulunmaktadır. Gümrük vergisi indirimlerinin; birinci listede yer alan ürünler için anlaşmanın yürürlüğe girişiyle birlikte başlanmak suretiyle 1 Ocak 2008 tarihinde, ikinci liste için yürürlüğe giristen itibaren 3. yılda başlanmak suretiyle 1 Ocak 2014 tarihinde, üçüncü liste için yürürlüğe giristen itibaren 5. yılda başlanmak suretiyle 1 Ocak 2017 tarihinde, ve dördüncü liste için yürürlüğe giristen itibaren 6. yılda başlanmak suretiyle 1 Ocak 2020 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir.

Tarım ürünlerinde ise ilk aşamada diğer STA'larda da olduğu üzere tarafların ihracatı açısından önem arz eden belirli ürünlerde kotalar dahilinde veya herhangi bir miktar kısıtlaması olmaksızın vergi indirimi/muafiyeti şeklinde taviz değişiminde bulunulmuştur.

MISIR'DAKİ TÜRK YATIRIMLARI VE ÜSTLENİLEN MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ

Türkiye-Mısır Serbest Ticaret Anlaşmasının imzalanmasını takip eden 2006-2008 yılları boyunca, iki ülke arası yatırım ilişkileri konusunda özellikle Türkiye kaynaklı tekstil ve hazır giyim yatırımcılarının Mısır'daki faaliyetleri nedeniyle, beklentilerin ötesinde bir hareketlilik yaşanmıştır.

Türkiye'nin Mısır'daki yatırımlarının büyük bir bölümü başkent Kahire ve çevresi ile liman şehri olması nedeniyle İskenderiye ve Bourgel-Arap bölgelerinde gerçekleştirilmiştir. Ancak, Mısır'ın kuzey delta bölgesinin tamamına yakınında (İsmailia, Sedat City, Port Said, Tanta, Mahalla, Türk fabrikaları bulunmaktadır.

Anılan düşük üretim maliyetlerinin yanı sıra; AB'ne, Arap ülkelerine, Afrika piyasasına ve ABD'ye (Nitelikli Sanayi Bölgeleri yoluyla) gümrüksüz mal satışı yapabileceklerini düşünerek, Türk firmalarının yatırım tercihlerini Mısır'dan yana kullanmakta olduğu görülmektedir.

2008 yılı sonuna kadar Mısır'da yatırımı bulunan 203 Türk firmasına (bunlardan 40 kadari büyük sanayi tesisidir) ek olarak fizibilite çalışmaları yürüten çok sayıda Türk firması bulunmaktadır. Söz konusu firmalar tarafından ifade olunan yatırım tutarının halihazırda 1,5 milyar dolar seviyelerinde olduğu hesaplanan Mısır'daki Türk yatırımlarını önümüzdeki yıl 2 Milyar dolar seviyesine çıkması beklenmektedir.

Mısır'daki Türk yatırımları, % 80 oranında tekstil ve hazır giyim alanında yoğunlaşmış olmakla beraber, otomotiv ve otomotiv yedek parçası, boya-kimya, elektrik-elektronik, mobilya ve turizm alanlarına da yayılmaktadır. Firmalarımızın emek-yoğun sektörlerde yatırım yapması nedeniyle istihdam edilen Mısır'lı sayısı oldukça yüksektir.

Türk müteahhitlik firmalarından, Mısır'da, STFA Enerkom, MNG, Makimsan, Tepe İnşaat, Haz Mermer, ENKA, Sezai Trection ve Uoxil faaliyet göstermiştir. Anılan firmaların taahhüt işleri tamamlanmış olup, bir bölümünün sadece irtibat ofisleri varlığını sürdürmektedir. TPAO'ya ait ofis, 2001 yılında kapatılmıştır.

Son olarak, TAV 347 milyon dolarlık Kahire Havaalanı Yeni Dış ve İç Hatlar Terminali inşaatını bitirmiştir. 2005 yılında Mısır'da petrol arama lisansı alan Burren Energy'nin sondaj işlemlerini yapan Alaaddin Middle East faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bununla beraber, TAV'ın projesi altında, yaklaşık 70 milyon dolarlık taahhüt işi üstlenmiş 6 Türk taşeron firma faaliyet göstermiştir. Bunlar, Ekin Proje, Anel, Artı, Turunç, MHT Simetri, Ormet ve Trantaş firmalarıdır.

Türk firmaları 1972-2010 yılları arasında Mısır'da yaklaşık 600 milyon değerinde toplam 25 proje üstlenilmiştir. Mısır, toplam proje bedeli bakımından Türk müteahhitlik firmalarının Afrika'da en çok iş üstlendiği 6. ülke konumundadır

TÜRK-MISIR İŞ KONSEYİ

Muhatap Kuruluş : Mısırlı İşadamları Derneği

Türk Tarafı Başkanı : Zuhâl Mansfield

Firma ve Ünvanı : TMG Mining and Manufacturing, Yönetim Kurulu Başkanı

Karşı Kanat Başkanı : Mohamed Abdou El Lamei

Firma ve Ünvanı : Mitchell Jr. Navigation Şirketleri, Yönetim Kurulu Başkanı

Türk-Mısır İş Konseyi'nin Son Dönem Etkinlikleri

- Türk-Mısır İş Konseyi Ankara Büyükelçisi ile Görüşme ve Çalışma Yemeği, 16 Ocak 2009, Ankara
- T.C. Devlet Bakanı Sn. Kürşad Tüzmen'in Mısır'a Düzenlediği Ticaret Heyeti Programına Katılım 20-23 Ocak 2009, Kahire-İskenderiye
- DEİK / Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı Zuhâl Mansfield'in Mısır Arap Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu İman Mostafa Ahmed ile Görüşmesi, 2 Mart 2009, İstanbul
- Yeni Atanan T.C. Kahire Büyükelçisi Sayın Hüseyin Avni Botsalı ile Çalışma Yemeği, 21 Ağustos 2009, İstanbul
- Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Zafer Çağlayanın katılımıyla gerçekleşen 13. Uluslararası İş Formu'na Katılım, 11-16 Ekim 2009, Kahire
- Türk-Mısır İş Konseyi Tarafından Düzenlenen Mısır Yatırım Bakan Yardımcısı Yasser El Kadi ve Beraberindeki Heyet İle Toplantı, 27 Ekim 2009, İstanbul

- Mısır Turizm Bakanı Zoheir Garranah ile Çalışma Yemeği, 11 Şubat 2010, İstanbul
- Mısır Ankara Büyükelçisi Sayın Abderahman Salaheldin'in katılımıyla Türk-Mısır İş Konseyi tarafından Adana'da düzenlenen Mısır'da İş Fırsatları Seminerleri, 17 Mayıs 2010, Adana
- Mısır Ankara Büyükelçisi Sayın Abderahman Salaheldin'in katılımıyla Türk-Mısır İş Konseyi tarafından Mersin'de düzenlenen Mısır'da İş Fırsatları Seminerleri, 17 Mayıs 2010, Mersin
- Mısır Ankara Büyükelçisi Sayın Abderahman Salaheldin'in katılımıyla Türk-Mısır İş Konseyi tarafından Gaziantep'de düzenlenen Mısır'da İş Fırsatları Seminerleri, 18 Mayıs 2010, Gaziantep
- Mısır Ankara Büyükelçisi Sayın Abderahman Salaheldin'in katılımıyla Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı Sayın Zuhail Mansfield'in sunuculuğunu gerçekleştirdiği TRT Gap'da yayınlanan Gerçek Gündem Kalkınma – Mısır Tanıtım Programı, 20 Mayıs 2010, İstanbul
- Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı tarafından Angikad tarafından düzenlenen Mısır Tanıtım Oturumunda gerçekleştirilen konuşma, 5 Haziran 2010, İstanbul
- TASAM Mısır Yuvarlak Masa Toplantısında DEİK / Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı tarafından yapılan sunum, 7 Ekim 2010, İstanbul
- USAK Mısır Yuvarlak Masa Toplantısında DEİK / Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı tarafından yapılan sunum, 11 Ekim 2010, Ankara
- Mısır Heyet Ziyareti ve 11. Türk-Mısır İş Konseyi Ortak Toplantısı, 23-26 Ekim 2010, İskenderiye, Kahire
- Türk-Mısır İş Konseyi Yürütme Kurulu olarak Mısır Ankara Büyükelçisi Sayın Abderahman Salaheldin'e düzenlenen nezaket ziyareti, 18 Ocak 2011

TÜRKİYE – MISIR EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR

1. Bankacılık Hizmetleri:

- İki ülke arasında doğrudan bankacılık sistemi olmaması ve para transferlerinin Avrupa ve ABD bankaları kanalıyla yapılması maliyetleri artırıcı bir faktördür. İş Bankası tarafından Mısır'da temsilcilik açılması bu anlamda önemli bir gelişmedir.
- Bazı Türk firmalarının Mısır bankalarından borçlanmaları ve Mısır'daki gösteriler ve sokağa çıkma yasağı sebebiyle üretimlerine ara vermek zorunda kaldıkları için kredilerinin geri ödenmesinde kolaylıklar sağlanması gerekmektedir. Ayrıca para transferlerinde aksamaların sürmesi iş adamlarımız için önemli sorunlar yaratmaktadır.

2. İhracat yapan yatırımcılar için KDV iade süreci çok yavaş işlemektedir.

- ### **3. Ticaret Politikası Önlemleri:** 13 Ekim 2010 tarihinde, Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından ülkemiz menşeli "Demir veya Alaşimsız Çelikten Filmaşın ve Demir Çubuklar" (7213 ve 7214 Gümrük Tarife Pozisyonlarında yer alan) ithalatına karşı bir anti-damping soruşturması başlatılmıştır.

4. **Nakliye:** Çoğu zaman İtalyan limanları üzerinden işlem yapan gemicilik işletmelerinin ülkemiz ile doğrudan taşımacılık yapmasını özendirecek düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede İskenderiye ile Mersin arasında RO-RO seferlerinin başlatılması, Mersin-Samsun demiryolu bağlantısı ve Samsun ile Soçi arasında RO-RO seferlerinin düzenlenmesi ile birleştirildiğinde Türkiye'nin bölgede lojistik önemini önemli ölçüde artıracaktır.

FAYDALI ADRESLER

T.C Kahire Büyükelçiliği

Tel: 00 20-2 279 78 400 - 00 20-2 279 78 410

Faks: 00 20-2 279 784 77 - 00 20-2 279 78 444

T.C. İskenderiye Başkonsolosluğu

Tel: 20-3 494 63 35

T.C. Kahire Ticaret Müşavirliği

Tel: 00 202 3 762 6802

Faks: 0020237626803

www.musavirlikler.gov.tr

T.C. İskenderiye Ticaret Ataşeliği

Tel: 20 3 4831927

Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanlığı

www.mfti.gov.eg

Mısır Yatırım Bakanlığı Yatırım ve Serbest Bölgeler İdaresi (GAFI)

www.gafinet.org

Mısır Maliye Bakanlığı

www.mof.gov.eg

Mısır Merkez Bankası

www.cbe.org.eg

Mısır İhracatçılar Birliği

www.expolink.org

Mısır İşadamları Derneği

www.eba.org.eg

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

TOBB Plaza Talatpaşa cad. No:3 Kat:5 34394 Gültepe Levent İstanbul

Telefon: 0 212 339 50 00 (pbx) Faks: 0 212 270 30 92

0 212 270 41 90 (pbx)

E-mail: info@deik.org.tr

Web: www.deik.org.tr

Yönetim Kurulu Başkanı:

M. Rifat Hisarcıklıoğlu

İcra Kurulu Başkanı:

Rona Yırcalı

Genel Sekreter:

Bahri Can Çalıcıoğlu

TOBB, AHD, AMPD, ASKON, GİSBİR, GYİAD, GYODER, İKV, MOSDER, MÜSİAD, TBB, TESK TİM, TKBB, TMB, TSRSB, TEPAV, TSPAKB, TURAB TÜĞİAD, TÜGİK, TÜMSİAD, TÜROFED, TÜRSAB, TÜSİAD, TYD, UFRAD, UND, YASED